

Rješavanje predmeta finansijskog kriminala

Jedinstveni izazovi pri rješavanju predmeta finansijskog
kriminala

Uvod

- **Govornik -**
- **Tužilac i pravobranilac -**
- **Sudija – Delaware i BiH -**
- **Konsultant -**
- **Edukator -**

Zašto finansijski kriminal

- **Uticaj na društvo**
- **Pojedinačne žrtve**
- **Uticaj na Vladu**
- **Uticaj na legitimne poslove**

Nekoliko primjera

- **Wilmington Trust kompanija**
- **“Ride Share” (autoprevozna) kompanija i telefoni**
- **Pomorski kapetan i redovi vožnje**
- **Pravni asistent i escrow fondovi**
- **Dostavljač hrane želi da bude plaćen u gotovini**
- **Mesar**

Wilmington Trust

- **Davno osnovana banka**
- **Službenici prekršili bankarske propise ulažući u rizične derivatne investicije**
- **Lagali u službenim izvještajima**
- **Banka više ne postoji**
- **Stotine uposlenika ostalo bez posla**

Ride Share

- **Vlasnik rideshare kompanije (ne UBER-a) u južnoj Kaliforniji**
- **Predstavio je da se njegova kompanija širi na cijelu zemlju**
- **Uvjerio je VERIZON da želi da svi njegovi vozači širom zemlje imaju najnoviji model iphone-a.**
- **Nabavio je 30.000 najnovijih iphone-a po cijeni od 0,99 \$ po komadu uz garanciju 2-godišnjih ugovora za pružene usluge.**
- **Prodao je iphone-e za preko 13.000.000 \$.**
- **Također i druge prevare u bankama.**

Mesar

- **Smanjivao težinu –**
- **Vagao 400 grama kao ½ kilograma –**
- **Hiljade kupaca –**
- **Svaki zločin prekršaj –**
- **U jednom mjesecu njegova nezakonita dobit iznosila je 75.000 USD.**

Neki od izazova

- Osumnjičeni, optuženi i okrivljeni
- Istražitelji - Obuka i vještine - Resursi
- Tužioci – Obuka - Vrijeme - Resursi
- Vještaci - Objektivnost - Vještine - Resursi
- Svjedoci - Nespremnost - Poticaji
- Dokazivanje namjere
- Prikupljanje dokaza - Imovina

Istraga

- Često zločin na koji se sumnja nije jedino pronađeno krivično djelo
- Potreba za promjenom smjera, izmijeniti tok istrage
- Potreba finansijskog vještačenja
- Identifikacija, sekvestracija i oduzimanju nezakonite dobiti

Dokazi

- **Dokumenti – Kvantitet i kvalitet - Autentičnost**
- **Svjedoci - Neprijateljski raspoloženi - Zastrašeni – “zaboravni”**
- **Stručnjaci - Kvalifikacije – Pristrasnost - Pristup informacijama**
- **Namjera - Direktni i indirektni dokazi**

Određivanje težine dokaza

- Definicija – “Mjera vjerodostojnih dokaza na jednoj strani spora u odnosu na vjerodostojne dokaze s druge strane, posebno dokazni materijal koji sudija razmatra nakon suđenja.”
- Težina dokaza zasniva se na vjerodostojnosti ili uvjerljivosti dokaza.
- Dokazna vrijednost dokaza (sa tendencijom da uvjeri osobu o istini nekog prijedloga) ne mora se nužno temeljiti na broju pozvanih svjedoka, već na uvjerljivosti njihovih iskaza.
- Pitanje za sudiju nije koja strana ima više svjedoka, već u čije svjedočenje ona vjeruje.

Težina (nastavak)

- Stručni iskaz često ima veću težinu nego onaj običnih svjedoka zbog obuke i iskustva vještaka.
- Da li je vještak logično objasnio način na koji je došao do mišljenja?
- Da li vještak ima pristup svim evidencijama ili dokumentima koji se odnose na to pitanje?
- Kakva je vjerodostojnost činjenica na kojima se zasniva mišljenje?
- Da li su evidencije ili dokumenti predočeni u vrijeme događaja?
- Da li su predočeni originalni dokumenti i evidencije?

i dodatno...

- **Koju ekspertizu vještak posjeduje? Obrazovanje? Iskustvo?**
- **Da li su vještaku predočeni svi relevantni dokazi?**
- **Da li je vještak dobio išta vrijedno za svjedočenje, osim od suda?**
- **Da li je vještak pripremljen od strane advokata?**
- **Da li je mišljenja vještaka u suprotnosti s drugim vrstama dokaza u slučaju?**

Složenost

- **Finansijska evidencija**
- **Financijska pravila i propisi**
- **Običaji trgovine i poslovanja – praksa**

Sudski resursi

- Sudsko vrijeme –
- Stručna pomoć –

Pitanja?